

OPERA

In het ontroerende #uncut laat Renske Vrolijk haar innerlijke strijd echoën in de muziek ★★★★★

Ze gunt ze je een blik in haar innerlijke werelden: het kind dat voelt dat er iets niet goed zit, de puber die 'dan maar liever dood' zegt en de volwassene die na de transitie opnieuw moet beginnen.

Maartje Stokkers 25 mei 2022, 11:58

Mezzosopraan Eline Welle en het Nederlands Kamerkoor. Beeld Melle Meivogel

<https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/in-het-ontroerende-uncut-laat-renske-vrolijk-haar-innerlijke-strijd-echoen-in-de-muziek~b2051aa8/>

‘De bouwtekening klopt niet.’ Het jongetje zegt het. De puber zegt het later weer. Het lichaam waarin hoofdpersoon Vivian is geboren, is niet juist. Maar waarom zou je gaan snijden in een op het eerste gezicht perfect lichaam?

Dit is het verhaal van componist Renske Vrolijk. Tijdens het O. Festival in de Rotterdamse Doelen ging haar gedramatiseerde muziektheaterwerk *#uncut* in première onder leiding van Krista Audere. Hierin gunt ze je een blik in haar innerlijke werelden: het kind dat voelt dat er iets niet goed zit, de puber die ‘dan maar liever dood’ zegt en de volwassene die na de transitie opnieuw moet beginnen.

Op een verduisterd podium zingt een jongen als een engel een woordeloze melodie, met langgerekte noten. Dan begint het verhaal, gezongen door het Nederlands Kamerkoor (NKK), geflankeerd door saxofoonkwartet Bl!ndman en de vier muzikanten van ORBI (met onder anderen contrabassist Rick Stotijn en fagottist Bram van Sambeek).

De engelenmelodie (bravo, Syl Becht!) wordt steeds venijniger gepord door een saxofoon. Het NKK zingt over hoe de jongen in een appelboom klimt. Er breekt wat. het zal een tak zijn. Het kind staat weer op de grond en voelt zich ‘twee helften van niets’.

Sleutelmoment

Niet veel later valt het op zijn plek: de stembreuk is een sleutelmoment. Vrolijk zat als kind op de Haarlemse koorschool en zong als getalenteerde jongenssopraan religieuze muziek en missen in de kerk. De baard in de keel goot haar lichaam hoorbaar

<https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/in-het-ontroerende-uncut-laat-renske-vrolijk-haar-innerlijke-strijd-echoen-in-de-muziek~b2051aa8/>

in een mannelijke mal. In het donker bewegen de koorleden met lichtgevende kubussen. Het lijken net neumen uit de gregoriaanse muzieknotatie, losgezongen en ontaard.

Dan weer is het NKK de milde moeder en onthutste vader. De vrouwen nemen het jongetje troostend in hun armen, waar de mannen stuurs met de borst vooruit hun onbegrip uitzingen. De uitversterking, nodig vanwege het instrumentarium, doet ietwat af aan de geroemde homogene koorklank, maar niets aan de ontroerende uitwerking.

Vrolijk laat haar herinneringen in de muziek echoën – de saxofoons klinken als een kerkorgel en het hammondorgeltje is de ene keer zacht dreigend en dan weer kermisachtig en vrolijk. Je hoort haar omgeving ongevoelige vragen stellen ('Ben je nou een man of een vrouw?') en ook hoe ze verliefd wordt op een vrouw en zegt: 'Ik wil niet hebben, maar zijn.'

Prachtige stem

Op dit moment toont ze eindelijk haar gezicht. Mezzosopraan Eline Welle is de vrouw na de transitie en heeft tot nu met afgewende blik gezongen. Met haar glasheldere, hoge timbre en een lagere warmte geeft ze de innerlijke strijd een prachtige stem.

Het jongetje en de puber (tenor William Knight, puik zingend en acterend) vragen haar om hen onderdeel te houden van haar leven. Dat is moeilijk voor haar, maar ze vinden elkaar in een samenzang met de engelenmelodie van het kind als houvast.